

054 Fons Can Tarrè de Fonolles

1 ÀREA ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

1.1 **Codi de referència**
CAT AMLLA 12 054

1.2 **Nivell de descripció**
Fons

1.3 **Títol**
Can Tarrè de Fonolles

1.4 **Dates**
1623-1958

1.5 **Volum i suport**
7 caps, 1 fotografia; paper

2 ÀREA DE CONTEXT

2.1 **Nom del productor**
El fons ha estat generat pel patrimoni Tarrè de Fonolles.

2.2 **Història del productor**

Els Tarrè són una família de propietaris rurals, probablement d'origen remença, ja que consta un Jaume Tarrè en acta de la reunió dels pagesos de remences celebrada a Llagostera el 1448 segons el Llibre del Sindicat Remença. A mitjans segle XVI el mas Tarrè participa en el mercat de la terra i el 1658 Vicenç Tarrè, fill de Grau Tarrè, és un dels tres jurats de la Universitat de Llagostera.

En el cadastre Patiño de 1717 consta el mas Tarrè com a propietat de Josep Tarrè (casat amb Saculina Xifre) i el 1807 és Marià Tarrè, qui consta repartiment de la contribució del Real Cadastre. Un seu germà, Miquel Tarrè Xifre, es casa a Sant Andreu Salou amb Margarita Pedrijas, pubilla.

Francesc Tarrè Massot (Llagostera 1823-1857), hereu de Marià, va morir jove cosa que complica la gestió del patrimoni al seu fill Josep Tarrè de Almar (Llagostera 1849-1908) que es veu obligat a vendre algunes terres. Casat amb Cristina Soler, filla d'Eudald Soler Prats, metge a Santa Coloma de Farners. El 1902 és soci de la *Cambra Agrícola de l'Empordà*.

El seu fill i hereu, Francesc de S. Tarré (Santa Coloma de Farners 1874-ca.1940) advocat, casat el 1900 amb Maria Deolonder, va viure entre Santa Coloma, població d'origen de la seva mare, Girona i Llagostera. Manifesta un clar interès per millorar i modernitzar la producció agrària, mecanitzant l'explotació i instal·lant regadiu per millorar el rendiment. És soci del *Sindicat Agrícola de la Selva. Llagostera*, fundat el 1908 i primer president de l'*Institut Social* (1911) on imparteix el discurs inaugural amb Rdo, Josep Gelabert. És també soci fundador del *Centre Regionalista de Llagostera* el 1917 i president del *Centre Agrícola i Social* de Llagostera entre el 1915 i el 1925. Va ser Jutge de Pau entre el 1914 i el 1928, cap i sots cap del districte 4 del *Sometent de Llagostera* entre el 1911 i el 1931.

El seu fill, Mariano Tarrè Deufonder va ser alumne de l'Escola Superior d'Agricultura de Catalunya (1921).

El cementiri municipal s'aixeca sobre terrenys propietat dels Tarrè. Josep Tarrè Companyó (1800-1864) va vendre la peça de terra al nou cementiri municipal inaugurat el 1863. Està enterrat en el primer panteó familiar construït en el cementiri, un singular panteó d'estil acadèmic, format per una base quadrada i una piràmide amb fornícules semicirculars catalogat com a Bé d'Interès Local. El 1877 Josep Tarrè d'Almar cedeix gratuïtament el terreny per la construcció de la capella i pel cementiri no catòlic i més tard, la primera ampliació del cementiri es fa en terreny adquirit a Francisco de S. Tarrè i Soler el 1916.

2.3 Història arxivística

La documentació es conservava a la casa particular de Josep Pagès Cantó. S'ignora des de quan i per quin motiu.

Al dors de tres documents es conserven les anotacions manuscrites següents:

- Cartes i papers que no valen res
- Papers de valer poca cosa
- Papers de Sant Andreu Salou

El que fa pensar en l'organització originària dels documents en plec d'agrupacions de documents.

En el moment d'ingressar a l'Arxiu la documentació estava instal·lada en caps de cartró reaprofitades i en la seva majoria estava artificialment ordenada cronològicament. La correspondència degué ser extreta dels sobres on devia estar en origen, ja que els sobres han ingressat buits llevat d'algunes cartes que encara es conserven encartades.

Amb la documentació ingressen exemplars de la biblioteca, es poden identificar com a pertanyents al mas Tarrè pel segell o la signatura de Josep Tarrè d'Almar o de Francesc de S. Tarrè. Hi ha volums amb la signatura del Salvador Barrera, metge de santa Coloma de Farners que té relació amb Eudald Soler Prats, sogre de Josep Tarrè d'Almar. Altres volums ha estat impossible identificar-los com a procedents de la biblioteca del mas Terrè, ja que no consta cap identificació.

2.4 Dades sobre l'ingrés

L'any 2021 els fills de Josep Cantó, Joan i Josep Maria Cantó Castelló en fan donació a l'Arxiu Municipal. La donació és acceptada per la Junta de Govern Local en data 22 de desembre de 2021.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

3.1 Abast i contingut

Es tracta de documentació generada pels patrimonis Tarrè de Llagostera. El fons ha arribat de bon tros ben incomplet. S'observen buits importants a totes les sèries i a totes les tipologies documentals per la qual cosa cal suposar que s'han produït pèrdues rellevants al llarg del temps. Són especialment significatius els buits en la documentació relacionada amb la constitució del patrimoni i en canvi abunda la correspondència de temàtica personal i relacionada amb l'administració del patrimoni (1709-1953). Sembla considerada de poca rellevància pel productor si és té en compte les anotacions originals dels plecs documentals. Tot plegat pot fer pensar en una divisió del fons de la qual ens ha pervingut només una part, la menys rellevant per la gestió del patrimoni.

El fons conté també documents d'administració del patrimoni: quaderns, llibretes de comptes i matrius de talonaris dels ingressos per producció agrària, explotació forestal i arrendament de terres i masos entre 1828 i 1927.

Destaca la documentació relacionada amb projecte *Aigües Potables de Llagostera* per l'abastament d'aigües al municipi iniciat el 1911 per Francisco de S. Tarrè, i l'avant projecte d'explotació agrícola de la finca mas Tarrè (s.d.), així com un quadern dels arrendaments de masos i peces de terra (1901-1912).

Entre la documentació de caràcter personal destaca relacionada amb el càrrec de Francesc de S. Tarrè com a cap del Sometent i com a Jutge de Pau. La única fotografia del fons és d'un grup d'homes envoltant un tractor de la marca Austin davant d'un espai expositiu d'aquesta marca probablement en una fira de mostres.

3.2 Sistema d'organització

S'han fet grans grups de documents organitzats en tres sèries:

- Documentació constitutiva del patrimoni
- Documentació de l'administració del patrimoni
- Paper de Sant Andreu Salou, on s'han agrupat els documents que feien referència a aquest municipi procedents del patrimoni Tarrè-Pedrijas intentant restablir l'organització original.

El fons s'ha instal·lat en caps de camises de conservació.

3.3 Informació sobre avaluació, tria i eliminació

L'Arxiu Municipal no ha portat a terme cap tipus d'operació d'avaluació i tria.

3.4 Incrementos

No es preveuen nous ingressos. S'ignora si s'ha conservat la resta del fons.

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

4.1 Condicions d'accés

L'accés a la documentació és lliure.

4.2 Condicions de reproducció

Les reproduccions s'hauran de realitzar d'acord amb la normativa de l'Arxiu Municipal de Llagostera.

4.3 Llengües i escriptures dels documents

Les llengües majoritàries és el llatí, el català i el castellà.

4.4 Característiques físiques i requeriments tècnics

La major part de la documentació es troba en un estat de conservació deficient per accés d'humitat, el que ha causat pèrdua de suport. Es detecta també pèrdues de suport per estrips que semblen intencionats.

4.5 Instruments de descripció

Existeix un catàleg informatitzat que permet accedir a la documentació. La biblioteca no està catalogada.

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

5.1 Existència i localització dels originals

Els originals es troben a l'Arxiu Municipal de Llagostera.

5.2 Existència i localització de les reproduccions

Es desconeix si existeixen reproduccions

5.3 Documentació relacionada

Degut a l'origen i circumstàncies de l'ingrés no es pot descartar que algun document classificat dins la Col·lecció Josep Cantó Pagès de l'Arxiu Municipal de Llagostera correspongui al fons Tarrè.

5.4 Bibliografia

ALBÀ, M. i MALLORQUÍ, E. (coords.) Homes i terres. L'ordenació paisatge agrari de Llagostera, Llagostera: Ajuntament, 2014. (Col. Les conferències de l'Arxiu; 2)

CANTÓ, Josep – MASCORT, Antoni (2003): Episodis de la història de Llagostera, segles XVI-XVII, Llagostera: Ajuntament. (Beca Esteve Fa; 1)

HOMS I BRUGAROLAS, M. Mercè. El Sindicat Remença de l'any 1448, Girona: Ajuntament de Girona - Col·lecció Documents de l'Arxiu Municipal, 11, 2005

Arxiu Municipal de Girona. Diari de Girona d'avisos i notícies. 1/2/1911. Pàg.9

Arxiu Municipal de Girona. Sitios de Gerona, Los. 2/6/1948. Pàg.2

6 ÀREA DE NOTES

6.1 Notes

La documentació ubica el mas Tarrè al veïnat de Fonolles, avui desaparegut . Al llarg del temps s'ha identificat al veïnat de Ganix i avui pertany al de Pocafarina.

El fons ha permès fer únicament una aproximació a la genealogia abans de Francesc Tarrè Massot (Llagostera1823-1857): Grau Tarrè ca.1623; Vicenç Tarrè ca.1659; Jaume Tarrè ca.1700; Grau Tarrè ca.1722; Josep Tarrè mort el 1777; Bernardí Tarrè ca. 1756 -1767; Marià (ca. 1800).

Un fadrister del mas Tarrè, Joan Tarrè, és el primer taper documentat a Llagostera l'any 1753.

El mas Tarrè va ser un restaurant entre els anys 1980 i 2011.

7 ÀREA DE CONTROL DE DESCRIPCIÓ

7.1 Autoria i data(es)

Descripció realitzada per Marta Albà i Espinet l'any 2022.

7.2 Fonts

La pròpia unitat de descripció i, per informar els elements *Història del productor i Abast i contingut*, també s'han utilitzat les obres citades a l'element *Bibliografia* i informació del fons de l'Ajuntament de Llagostera.

7.3 Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.